

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia occisorum in Culm

Schneevogel, Paul

[Leipzig], um 1495

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-86608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-86608)

Paulus Navius arcium Magister
 Honorando viro wilhelmo. N. de
 Egra optimarum arcium magistro
 Canonicoq; in sriberga Domino
 et fautori suo plurimū colendo Sa
 lutem plurimam dicit.

Quantam utilitatem / aut res gesta in se habeat. aut ea que
 ficta est / rei geste p̄similis / ex eo id plane sciri potest! q̄ sum
 mi auctores: summisq; ingenijs predicti in suis libris pleriq; ip
 sius meminerint. siue philosophiam illam tradunt / que a re
 conditis quibusdam nature venis excipitur: siue istam ipsaz
 que in medio collocata / in hominum moribus: vitaq; versa
 tur / historijs miscet: aut certe fabulis / delectacionem p̄ se
 ferētib⁹. eiusmodi est ^{liber de archilarg} platonis conuivsi: ^{de huius} thymenq; ac v̄bs
 illa / quam in republica condiderat. eiusdem ad hoc epistola:
 re proxime ^{plac} accidit. addo Ciceronis oratores: leliumq; et cha
 ronem sapientem. et illa vetera / que docuerat de arte dicendi
 p̄cepta! que rerum gestarum traditionibus sunt: fictionib⁹
 q; referta. ea quoq; illa doctissimo in scriptoium vestigia secu
 ti / francisc⁹ petracha: leonhardus de arecio! qui fabulas ame
 nas / de vulgari in latinum trāstulerunt. qua hominibus su
 ctum quendam: splendorēq; ^{latinitati} afferent. moti sumus
 eorum ratione: et argumentum putauimus rehemens / ad ea
 perscribenda / que a nostris senioribus vel vt gesta recitantur:
 vel que gestis modo aliquo paria videntur Itaq; cum sepissi
 me hanc seu historiam: seu fabulam a progenitoribus meis au
 diueraz. qui se a suis percepisse dixerant! Culm nemus quod
 dam: et larronibus occupatū fuisse: ac etiam cum in ipsa mul
 ta ponerentur / ob rei magnitudinez admiracione digna. cen

21 ij

Alia catenul
 siuorant
 videra p̄cipa
 a m̄p̄tate
 13 17 18

regi
 Zomade
 q̄ p̄
 q̄ p̄ la
 en aut
 collocat
 aut in
 ut ut
 ut ut
 aut
 ut p̄
 p̄ d̄
 p̄ d̄

Laudo
 p̄cipa
 p̄cipa
 p̄cipa
 p̄cipa

Culm nemus
 d̄p̄tate
 d̄p̄tate

sebam haud inutile pro ingenij viribus in latinam transferres
vt id quod popularibus iocundum est nobis foret ampliore
vel legendi concitacionem: vel audiendi allaturum. In prom-
ptu est / non eque omnium ingenia in hauriendis doctrinis:
artibusq; esse instituta Iter quoq; aliud: alij presstitit natura.
hic enim ad precepta que quandam / et illacionem in se con-
tinent: et a cognitis racionacione ad abdita propensus, ille
vero auroitibus gaudet: et eorum virorum quos omne se-
culum / insignes: celebresq; predicat. postremo magna copia
est: hominumq; multitudo in historijs fabulisq; se oblectans: e
quib; plurimum pfectus sumi potest. clara voce maiores nostri
depromere / sine reb; gestis: ac fictis / veluti testimoniu lo-
co / a sapientissimis viris quenz puerum esse: minusq; inge-
rendis negocijs instructum Ceterum gestum quoddam sit: an
excogitatum id vnum / tne amplitudini vir omnium prestan-
tissime relinquo Namq; idem locus natiuitatis vtriq; nobis
est. quasobres non dubito / quin tu sepenumero quemadmo-
dum et ego ea dici vulgoq; recitari in patria audiuisti. bene aus-
tem translata sit nec ne: et eo pacto quo egre in apertam sepe
et prolata est: et profertur sepi; dignitati tue: prudentiaq; / vt
equo iudici relinquo. Vale.)

Deus nemorosus fuit / in quo fere omnium latroci-
nanciarum latebre sunt existimare. in cuius medio mons
est / eminenti altitudine ceteros superans. usque adeo
forte eleuatus / ut egrensius omnis ab eo: pars magis
na cubitensium videtur. ab egra nempe asperior ipse aggredien-
tibus. leuius cubitensibus iter ministrat. lignea in culmine ip-
sius ecclesia constructa. nomenque eius / ut ipsi prope habitan-
tes. Culum ita quoque et nos appellamus. a qua tunc ecclesia
haud quidem remore erant montis fodine quedam. in quibus pro-
fecto elapsis temporibus / aut aurum est: aut argentum: aut
aliud metallum questus. ac temporis tractu eiusdemque suc-
cessit de arboribus rubisque crescentibus / ut in vastis semper sit
atque maximis nemoribus / eris fodine tegebant adeo / ut pau-
cis fuerunt vel accolis cognite. quod latrones sciientes non
nulli: quorum improbitas omni plena calliditate / multa in co-
munem hominum perniciem excogitat / speluncas veluti habi-
tationes quasdam constituere: in quibus ipsi et laterent: et
colligerent spolia: et varia de pretereun-
tium incommodis (quo pacto
eis inferret) plane tractaret totum enim ipsorum: tantaque demum perni-
ciosorum multitudo congregata: ut dictum mirabile est: atque incre-
dibile auditu. sentina fuerat ad quas flagitiosissimus quisque
confugerat. ac eo ventum postremo ut nemini / vel introeun-
di ad bohemiam tuta erat: vel exeundi ad egra facultas. ac ne
ambulantes quidem solum rebus priuabant: verum etiam scho-
lares virgines sacerdotes grauidas mulieres necabant. nul-
lus miserum: nemini pepercerunt. sine discrimine etatis et sex-
us arrepto iugulabant. atque eam inter se firmarunt coniura-
tionem ne quis eorum parentem haberet eximium: quin vlti-
ma necis eundem condicione afficeret. preterea quotidie et mer-
catores explorabant / et eos qui victum: reique familiaris splen-
dorem in alienis regionibus querebant. quibus captis occisif-
que corpora eorum erutis vestibus in derelictas illas: desertasque
foueas proiecerunt. tandem vero multis interfectis varia in po-
21 iij

pulo: acenit ac multipter opinio. cum ceteris in opidis: tum
maizme illa tam egre exorta. quādoquidē vxorem alius: alius
fratrem: et item liberos: cognatosq; alius amisit. ceterum ex
his nullus qui aliquid de amissis praeter coniecturas dicere po-
tuisset. nec sensa quoq; vestigia extabant: nec signum aliqd
indicij patrati facinoris! vnde iudicium quisq; aut existima-
cionem caperet. mulieres fore a quibusdaz abductas aliqui au-
tumabant. eas praesertim quarum fama libidine polluta tum
suos secutas amatos putabantur. at de viris illis quorum for-
tuna ab inopia depressa huiuscemodi nascebatur opinio. eos
euasisse propter es alienuz quod dissoluere nequierant: aut cō-
tracta debita / quibus aggravati creditores extimescebāt. ve-
tum de illis rumor fuit alius qui diuicijs affluebant: et quoru
vita nulla fuerat prauitatis suspicione inquinata. quos in ma-
nus impiorum incidisse nemo dubitabat. illorum vero sic cre-
dencium / sola recta: atq; vera extitit existimacō. quibus plu-
rimum diuulgatis / senatus vocauit artificum precipuos /
quibus in reliquo populo maior erat auctoritas! que apud eos
consuetudo / et est: et obseruatur! si quando de rebus arduis
difficultatemq; praeserentibus decernere volunt Et quamq;
eorum quidam suos abuisse arbitrentur debitores / vt nō
profoluendis pecunijs astringerentur. vicit tamē sanior pars
senatus et potissimū persuadens in eandem fere et inopes; for-
tunaz: et opulenciores incidisse. atq; eos quasi vaticinio quo-
dam / aut captos: aut occisos a latrocinātibz predicabant.
Iniuria est diceant illi optimi consules / tantā his puerfita-
tem viris affatbere. qui multis annis virtutibus: et a pueris
quoq; inuigilatūt. qui rempublicā auerūt: legesq; et maioriū
instituta / ad bene beateq; viuendū reperta / nō obseruauit
modo sed ecā velut deū quendaz e celo demissum coluāt. et
summo studio quasq; vite rationes pscuti / que reddere pos-
sent eosdē honestiores Neq; em paupras illos quidē ipos co-
re potuisset / qui magistratu aliquo predicti / in suis pfectio-

nibus non reuerterentur. quoniam magna pars ciuium in hoc numero est / qui agros predia domus / plura fortune bone una cum diuitijs possidebant. hec eadez dicenda sunt et de mulieribus quae eam ipsi quas viui sorte sunt passe. hecque illa nos arbitramur de ceteris qui paupes fuerunt: atque inopes. et quos minima suppellext nuditas inuisere orasque longinquas propulerit. tunc interambulandum a raptoribus extincti. qui sermo in metibus eorum verum peperit rationes et cuiusque durissimi animus ad pietatem: commiserationemque reuocatus consulere cepere qua solertia possent: quibus medijs occisores illos a sinibus eorum suisque et suorum capitibus amouere. et qua diligencia latibola ipsorum quibus absconderent possent perscutari. placuit ut omnes vocarentur / quibus strangulati rebantur vel uxores. vel liberi vel etiam sanguine propinquum. ut exponerent eorum in quibus versati negocia an quopiam modo aliquam suscipere valerent aut viam: aut manu ductione qua illi perniciosi arriperebantur. vocati fere omnes / vno ore et vibez incolentes dicebant / et in turre degentes. quod siue exiuisent rei familiaris causa mercaturam tractantes / vel que manibus sunt artificiosa opera vendarent Illis autem omnibus auditis senserunt abditas esse in Calm latrones: ac in his vastitatibus ex magna parte attingentibus nemus quae bohemiale nuncupamus sed propter ipsius latitudinem / et in eo eminentia picula prope nullis erat cognitum / nisi forsitan ad bohemiam duces frequenter iter. magna cura res illam senatus variisque modis tractabat / ut siccatibus illis obuiaret: utque a cernicibus eorum ferunt hoc pene iam inuitabile propulsaret. missi sunt armigeri: illique etiam quos vulgus vibez vocitat sagittarios. denique pro mulierum exploratores. a variis locis nemus ipsum ingrediētes: quereutesque crudelibus hostes humani generis. verum in cassum fluxerat omnis labor. atque omnium intentissimi conatus. quodque tectum extiterit specus densis arbutis: densisque vepibus Neque in his locis ubi torpebant immanissimi ambulare quis potuit propter aggeres altissimis partim abietibus vestitos lumen ipsum clarumque diem remouentibus / partim vero sentes obstaculo fuerunt ne viderentur.

tur antra quondam subfossa factaq; metalli gracia . timuit re
uera fortissimus quisq; omniumq; audacissimus / locuz illum
videre nedum adire / qm̄ obrem intencione frustrati sine fructu
sineq; utilitate vnde venerant regressi sunt . alius postea nasce
batur error in populo / qui similis quodammodo est : atq;
equalis reputatus . aut plagam esse dei quādam / peccatis me
ritam / aut monstrū aliquod immane sciens humanuz san =
guinem / quod eos deuorasset Cuz vero diuersa hoc modo in
ter homines oriretur opinio / flagiciosi illi alias versicias cal =
liditate sq; excogitabāt . vtpote / qualiter possent virgines di =
ciores / et in vire blandicijs eorum persuase abdu =
cere . ac eas demum abductas veluti pecora mactarent . quod
quidem horribile auditu : atq; inhumanum : tamen vt eoruz
vita scelestibus plena / ita eorum solacia et horrenda fuerūt : et
deterrima Juniores igitur ex latronibus / etatis adhuc decus
et florem habentes adolescencie / in villas ipsi festiuioribus
diebus descenderūt . in quibus de more : ac consuetudine ado
lescentes congregabantur : virginesq; vt coreas : a ludos quos
dam iuueniles celebrarent Illis se hominum perniciēs associa
uit et magnam cum omnibus / tum verborum facecijs tum li
beralitate familiaritate cōtraierunt . munuscula dantes puel =
lis / quibus fragile hoc : molleq; hominum genus facile deci =
pitar . postea vero omium virginum vsq; adeo noticiāz habu
erunt / vt scirent que illarū diciōibus parentibus orta . et que
humilioribus . his illi se applicabant quarum supplex splen
dida erat : atq; copiosa . tandem amoris meminere : ac flam
me ipsius / qua succensi / supra qm̄ credi posset arderent . ro =
gabant matrimonium : precesq; multiplicabant vt petita asse
querētur nec se vel in die posse quiescere : vel in nocte asserēbāt .
quod profecto puellis fere omnibus gratum est dum concupis
cencia vim suam : et importunitatem inmittit Et quamqm̄
primum pudicitie causa (maxime in hoc sexu decus) re pug
nabant / iterum tamen : atq; iterum verbis illorum blandicijs

q̄ tentate ad afficiendū inducebant maxime ex eo quia Lo
cupletes sese nobilesq̄ esse assumabant. et in omnibus prou
si que / vel ad honestatem rei familiaris spectarent. vel ad vi
te sustentacionem. ac plura ritu eorū protulerunt verba / qu
amoris pugnam ingrediuntur. atq̄ etiam q̄ illas vehemenci
mouit filios se vnicos paterne hereditatis iactabant. spon
deuntq̄ insuper / easq̄ ducuros in proprias edes: prope di
xerim in arces / vbi omnium rerum affluencia: copiaq̄ repet
retur. simulq̄ per vniuersum vite spaciū faustes dies: et fe
lices agere. pollicebantur si suos parentes relinquerent eos se
quendo velle quouis procul dubio efficere / vt ex rusticis. aut
ciues fierent: aut de nobilium grege reputarentur his: ac hu
iusmodi sermonibus eas lactabant non secus ac si quispiam a
quatica inescaret: aut certe auceps dum suavi melodia auicu
lam decipit / in reciaq̄ incidere inducit. nouissime suaserunt
parentum colligerent cinctia: et si qua ad ornatum humanū
et decencia spectancia vt sunt vestes preciosae annuli: torques
vniōnes smaragdi sarta argentea / omniaq̄ que ex auro con
fecta sunt et splendorem bonitatis pre se agerent. eo quidē pre
textu id forte fieret / ne dum ad suos eos et parentes ducerent:
et propinquos humiles reputarentur forte abiectis ex homi
nibus vel his quoq̄ / qui pastorale exercent officium de
scendisse. credula vero muliebris condicio ipsorum consi
lijs persuasionibusq̄ secuta. Igitur omnia colligerunt / que
parentes ipsarū: et quidem preciosissima cinctia / in con
clauibus vel intimis edis conclusa reconditaq̄ arbitrabantur
atq̄ eos sequebantur. nihil suspicantes mali. purum credide
runt verumq̄ amorem. at cum in aram peruenissent in nemo
re sitam erutis virginibus in camisiā vsq̄ vltimā / veluti
bestias interfecerunt Illo quoq̄ durante / vllulatus ingens et
miserabilis in pluribus locis auditus. flere matres vise sunt:
comas euellere: mallas sulcare: tonsis pectoribus manus com
pūnere ac reuera propemodum insanire. inuocato deo: sanc

tisq; omnibus nullum sentire auxilium Neq; inuestigare pote-
rant aut scire vlllo modo / quidnam earū natis accidisset: aut
quam fortune vim: aut fatorum subiissent Etenim cum ea
sepius in senatu: et apud populum egressum tractarentur / ha-
bitis multis et in foro conuocationibus: et pretorio nec vllum
sentirent remedium / nouissime processionem quandam sta-
tuerunt / in qua religiosi et deuoti vtriusq; hominum sexus ade-
rant. Tum monachi flebant: pectora pulsabant sacerdotes:
lacrimas femine profundebāt: plorabant virgines: scholares
magis vllulare quam canere putabantur Cunctus deniq; cet?
nudis pedibus proficiens / merorem prese tulit. lucrus om-
nium vnus: et eadem tristitia equidem vt triuulus quidaz / et
eorum qui ceteris animosiores censebantur oculi multorum flu-
ere: liquoremq; mittere videbantur. et durissima pectora de-
mulcebantur commiseratione mota. ac illo iam peracto mul-
te missarum celebrationes habite / apud quas omnis hec tur-
ba: multitudoq; mortalium aderat. quisq; enim summā ostē-
dit deuotionem: defixo capite in terram deum orabat vt illaz
ab se seu plagam: seu morbum amouere. seu monstrum hoc
sua clemencia monstraretur! cuius seruicia tot homines: crude-
litateq; perirent. quo facto / in propria / mesto corde: animo
turbato distracta racione quilibet reuersus. nullum vidisses:
neq; gaudium: neq; hilaritatis q; tamen in preclaris vrbibus.
confuetum est solennitates exerceri. silebant omnia leticia que
uis extincta. cuiusq; sagacissimi labor: et cogitacio consilioꝝ
suorum in eo tantuz vno versabatur qua solercia posset et qui-
bus medijs periculum hoc vite omnium imminens refugere.
paucis postea elapsis diebus casu quodam forte accidit / nobi-
lis ille in getzengrum militari gaudens cingulo / in opidum se
cui nomen fallennarū inditum reciperet. nemusq; illud equi-
tando obambulauit. eaq; si fuerat a pueris: et a primeuis die-
bus deuotionis condicio vt quociens phanum aliquod prete-

vires in honore: aut virginis gloriose dedicatus: aut sancti ali
cuius / nullo tam arduo prepeditus negotio / quin ingredie
batur: precesq; ad saluatores suum fundebat: pro anime ipsi
salute huic in saltennaro / ab amiciissimo quedam sibi: et sum
ma cōiuncta necessitudine / alea quedā paruula donodonata
imaginibus sculpta: gemmisq; eromata is quoniam in noc
te uersus memoria occupauit / in spectata ara / memer deuocio
nis sue / neq; nor ipsa obstiter neq; periculus aliquid in capel
lam ingressus. reposita iuxta se alea (quaz antehac forte in ma
nica gestabat) oracionibus insudans. quibus perfectis abeti
do ipsius obliuiscatur. qui cum in edes peruenisset / inter
cenandum recordatus aleae suae sed ne facile quidem / se colli
gere poterat ubi: aut in quo loco amisisset. tandē in mentem
venerat in sedem dum suas obtulisset oraciones reposuisse.
heus inquit ad famulum qui audacior visus: forciorq; arbi
tratus aleam nosti mihi donodonatā eam vero ipsam relique
rim in capella secus viam in luco Culm sitam eo nomine ap
pellabatur. q; ille recusans / et frigoris magnitudine perterret
et latronum atrocitate! que circa circa diuulgata vsq; adeo /
vt accole fere omnes / non modo a luco ipso: sed a nomine in
super abhorrebant. atqui ancillam habuit longe omnibus au
daciorem / domine aijt quo certes premio aleaz portabo. Cui
dominus tunicam inquit vestemue aleam promerebere nouā
euestigio hec sese vie exposuit. quam non frigorum impetus:
diraq; hūemis atrocitas: non obscuraz nemus niuosumq; nō
rumor ille de latronibus vulgatus impediuerunt / forti propo
sito: constantiq; animo labores subiuit ad montes illos et col
les conscendit ac demum in capellam ipsam introiuit. percon
tanti illi: querentiq; aleam e perniciosis quidam ingredit puel
lam supra qm̄ dici possit fomiosam adduxit. ambo fastes / et
graues portabant / et magnas. Tum flagiciosus ille ad virgē
nem deponere inquit pondus hoc graue est / satis iam diu labo

casti. Cui respondit hec / mansio hic nulla est: nullumq; ho-
spiciam nec importuna iems sinit nos requiescere. at ille nos
tem habebis ait sat calidam / vna hora omnem tibi propellit
frigorum timorem. quoniam moritura es: nec longius vt opi-
nata nunciatura. Illa in eum oculos coniciens ingenti per-
cussa terrore. vix aliquod posuit verbum proloqui nihilomi-
nus fortem vendicabat animum ad se rediens sic loquebatur
anime mi / iocus ille malus si me amas huiusce comprimito
verba / ne nostram quidem delectionem que igne est multo ac-
dencior lederet: atq; in odium conuerteret. Tum ille ad eam
depone inqm / si me et plane quoq; intelligis hec nox suprema
est vite tue. obstupuit puella. fastem deposuit: et ad eum se co-
uertit. Tuus hic sermo forte inquit ioco productus est! et an
parere tuo putas / velim mandato experiri. mouit in risu la-
bia: nephacum amplectabatur. signum amoris: et quam in
eum fiduciam haberet prestiterit: atq; monstrauit. Ille vero ip-
sam totius intuebatur oculis. ac ea dicebat. certuz est te extre-
mum subire humane condicionis. et quecumq; fauoris a me
obtinendi causa pducis. frustra conaris effundere verba. hec
hora finem imponet vite tue Tum illa inclinatis genibus in
hunc modum precata. tu anime mi / in meliorem queso te sen-
tenciam verte. ac cogita qm flagranti corde: vixq; ardenciori
complexasum: et te: et queq; abs te mihi proposita! que om-
nia quasi a deo quodam consilioam loco data obseruauit. om-
nibus te preferam amicis meis Te illum arbitrata sum cui me
deberem et in vita committere: et in morte. quo cum beate vi-
uerem in hoc seculo: victura quoq; essem cum eodem in futuro
per tempora sempiterna. parentes reliqui vtrosq; qui me acu-
nalibus teneto studio educarunt! et ceu viridarij rosam insig-
nem excoluerunt! que flores alios / et coloris pulcritudine: et
odore supat. Te vni ego secuta. neq; iam niue densas neq; hor-
ribile gelu: nec atrā noctē: nec deniq; huius pertinui nemoris

vastitatem. quin te vnam ego secuta. vtroq; essem secutura /
quodquo voluere tua: vel re. um eventus: aut fata vocarent
Tu cor meum solamenq; et refugium vnicuz. in dominus me
us vteq; pceptor spes sola: et gaudium oculorum meorum.
tu quoq; ille es quem ex mille adolescentibus elegi: et plusq; me
ipsum dilectione persecuta. fac igitur amator mi fortissime:
fac inq; ne manus tue hanc necent que incredibili quodaz ar
dore ad te suspirat: teq; inuocat in maximo terroris metu. cō
tueri id vniuz obsecro / qm̄ mules / qui me amant despicie
bam! tamesi rerum copia: diuicijsq; affluebāt. qui preclaris
parentibus orti: corporisq; venustate. et iuuenili etate flore
bant. quippe gratius est et durius censeo / te animum meum
relinquere: q̄ aut artus illos aut progenitores: aut quitquid
huius seculi esset iocunditatem allaturum. ne cor illud extrin
gas oro q; te flagratione veluti nōnulla flamma tantopere es
tuat quid nam id est / quod tue erga me charitati displicet: de
sponsitas ne coporis: an morum indispositio ē sume aliud me
dium! quo in eius cruore / qua nō est tui amātor manus sce
lere omniuz flagitiosissimo polluas Neq; enim si ita sentis me
ducas in uxorem tuaz. sed vt seruam laboribus applicato. ad
nihil me ordinabis vnq; / q; mihi vlt rediū sit vlt molestiā adie
cturum. vereris forte quia paupercula sum. me alere nō possis
profecto non postulo. sed prospera tecum omnia rebar et ad
uersa quecunq; acciderēt communia. si vero apud te certuz est
vt aijs me mori oportere / non neges vnuz id oro / vt alius me
hac mortalium vita priuet eciamsi de tuo sit / et concubernio
et societate. sic enim mors illa dulcis erit: atq; vita discedere
iocundum. et crudele illud non sentirem / eas mihi manus et
hoc corpus / a me indicenda charitate affectum / violenciam
infere. aut meo in cruore inquinaretur. quibus dictis ad eaz
vsq; corporis partem / quam cingulus stringit / sese detegens.
et fere nuda steterit. vt ecce inquit pectus modo nuduz est / qd
sibi aduersa omnia: laboresq; et mesticiāz pellit! quodq; vnū

tu persepe quidam predicasti quod eadē nemini unquam est nisi
si tibi illesum. et inuolatum: et in hac usque horam purum: nisi
dumque conseruatum. en virginium amator exime: te orat vir
go: et quodque in virginis ede / propositum hoc sedum animi
tui in melius commutes. ac membra illa dedita tue fidei non
strangules Tum prostrata in terram pedes latronis de oscula
ta / et pedis eius: et terram lacrimis madefecit. rursusque sur
gens manibus eum circumdedit: atque ait. si quaz pie te fers hu
manitatem: si quem genitricis dei honore cuius hoc templum
est et imago illa quam cernimus: si denique ullam sacratus vir
ginium laudem / te oro atque obtestor ne nunc quidez / hanc tu
am deleas virginem. at illa cum nihil se obtinere senserat status
itiam e vita decedere. permittas enim precor inquit ad partem
cādam ut in temeritate semper virgini marie / quasi in agone
orationes meas offeram: animamque compaginem hanc cor
poris relinquentem saluatori meo commendem sitque oratio
nis deuotio / qua maior esse nequit in vita hominis unuer
sa / partim in conuersionem vite: partim vero in salutem ani
me tue. et ille. festina igitur. dorsumque sibi vertens / lacrimas
emisit! pauillum pietate motus! quandoquidem tantam:
tanque magnam constanciam vidit in puellari figura. verum
tamen animus eius ut lapis quousis carens sensu induratus:
obstinatusque in omni genere malicie / nec pietati condescende
re: nec orationibus puelle obsequi potuit. expleta oratione ut
lupus rabidus ouem / importunitate quadam in nemus tra
xit: atque interfecit Ceterum illa que in sede cum alea delituit /
fastem interea maiorem imponens dorso suo se fuge commisit
sed interfecta virgine latro reuersus. adeo cursu veloci eam se
quatur ut vir arcis potuit domini sui hostium attingere ne in
pugionez istius incideret. gladio in portam impetum faciens
ac illa proclamauit. prope est ut et tu quamuis nunc euasaris
in eadem incidas fortune casus. equidem ancilla illiusmodi af
fecta angustijs viribusque destituta et ex nimio timore: et cursu

quā uelocissimo / ut nullum potuit sepius interrogata. uerbis
respondere. altera uero die: iamq; uigore recepto / rem illam
plurimum lamentabilem ordine quodam enarrauit. nec quis
qm̄ affuerat tocius familie qui illis auditis ipsis a lacrimis se
temperasset. deinde uero cū ad calcem usq; ad terminusq; om
nia explicasset / inhibuit dominus propalari: atq; ut sub silen
cio et taciturnitate penes se recluderēt / mandauit. ne forsi
tan ad uulgus hec: atq; ad eos homines peruenirent / quous
propinqui et coniuncti necessitudine / aut potius uel paren
tes: uel liberi ficerant iugulati. qui p̄fecto precipetacione qua
dam ceu torrentes: et furore commoti minus mature consul
teq; omnia aggrediuntur. que nimia celeritas maximis rebus
sepiissime obstat: prestatq; impedimentum / ne ad id possit de
duci negocium ipsaq; causa quod eius rei comoditas poposce
rit tandem postea et cure sue: et cogitaciones in eo uigilauit
modum ut posset: Ac iter quoddam inuenire / quo pestiferi
illi: et in capita omnium coniurati comodius arriperentur. se
cum uero opinatus / cum diu multumq; cogitasset / nihil ue
hemencius conducere autumabat / quam in sua regione core
am / iuuentuti sq; ludos instituire / ut militarem cursum! In
quibus uterq; serus hominum celebibus solebat diebus se ob
lectare! precipue illi quos iuuenilis etas persepe in iocum im
pellit. quibus institutis ait ancille sue cui res illa consistere
dabis operam / ut uestibus ad coream: monilibusq; ornata ac
cedas. et mea sententia / te alloquetur / aut uirginum ille in
terferret cuius seruiciam nuper: ferrumq; defugisti: Aut forte
quidam alius de consorcio suo Tu uero ipsius dum usu uene
rit mellifluum sermonem: moresq; eius et decenciam ammittas
bere. Donec quid uelit plane intelligas et expleto ludo ad me
referas. equidem hec militi paruit! Coream uisitauit. Ac de
inde in coream a quodam duce! qui in hunc statim labeba
tur sermonem. se incensum esse incredibili quodam ipsius ue
hementiq; amore. et a puericia nullaz conspicatū esse femineā

personam / ad quas tam subito aciores concepisset dilectiones
Cui hec urbano quodam verbo placeret mihi amor in me tu-
us / si constans esset firmusq; sed amictuum fere adolescentiu;
huiusce est dilectio / vt instar foliorum se habet / que decidunt
suo tempore de arboribus : ac etiam vi quadam partula ven-
torum huc illucq; morantur . neq; vt verum fateor plane mihi
cognitum est quis nam : aut vnde forsitan es qm̄obrem min⁹
foret cautum me inflammari : atq; incendi in te amoris igne .
sum alienigena inquit ille . nec certe preterea eo deterior . quod
si perspecti haberes qui essent et parentes : et progenitores mei
quantaq; et qm̄ splendida eorum familia facius putares vive-
re illic in omni honore : omniq; raram copia ! que vel ad cultuz
spectant humanam : vel ad vsum vite / quam hic in labore cō-
tinuo et corporis fatigacione . atq; ideo cor meum : totaq; vi-
te sustentacio : refugiu vnicuz animi mei / fac vt reciprocam
fenciam in me amorem tuum . ducam te in arcem in eminē-
tissimo monte : exelsq; sitam . eris reuera paterne hereditatis
ad quam vnicus sum domina . te omnes subditi venerabunt :
te heram spectabunt : tibiq; complacere / pro vi sua quisq; co-
nabuntur . et hec : atq; alia in amorem pergenca vltro citroq;
ab ipsis proferebant . et postremo eo ventum vt post decursum
paucorum dieruz / collectis rebus preciosioribus puella ipsa /
vna cum latrone itinere se exponeret . placuit militi promissio
collegit fastes : ac pondera duo tum die statuo reuertitur latro
pondus vnū alterum puella suscepit fugamq; maturant / quā-
ta potuerunt pedum velocitate . montem se obicientem prope-
te ascendunt et ecclēsiā ingressi . qui ex nimia fuerunt festina-
cione adeo fatigati / vt vix spiritum attrahere iam : et mem-
bra mouere poterant . amoue inquit ille abs te fastem : et da re-
quiem paulisper corpori tuo . vt expedias illud valeas aggre-
di certamē : aut certe luctandi gen⁹ ad quod mira te calliditate
adduxeram . qua sumus inquit puella ituri . obstat tjemis frī-
giditas / negatq; tibi diuicius quiescendi tempus . et obscura

nox: et lucas ipse proficiscendi quodammodo facultatē. hic re-
spondit / longius non esse ut rata sit eundum. sed suscepura
dignam vlcionem q̄ quondaz fastem / dum paululum abiuif
set nequiter deportasset. habes ne inquit in memoria / quo ex
itu ipsa hec de qua loquor vitam terminauit. eundez tibi hec
prestabit hoia. et qm̄qm̄ varijs illa vteretur medijs et sanctē iu-
taret nihil tamen proficiebat. verum exutis vestibus orationi
busq; oblati dei genitrici / rapiens manū eius quasi furore in-
genti concitatus aram ipsam atq; ecclesiam exiuit. verum mē-
les ipse studiosus animaduertens / dedita opa hostiū custodi-
uit. nūc tps est inquit ut expugnemur / ne sportas quidē vnde
ut in trito ē puebio submergerēt. mox scelerū excepit et capti-
uū in arcē deduxit. coniectū in vincula serauit. auroia quo-
q; accedente totius paululū omnia confitebatur. narrauit nu-
meruz suorum complicum: nominaq; manifestans / et vniuer-
sam vire eorum tractacionez: ac quibus in latebris occultaret
explicauit. proinde missi sunt ad villas finitimas: opidaq; p-
pinqua nunciatū ut quisq; non soluz fortissimus / accederet sed
quicunq; foret cui vel senectus non obstaret vel puericia armis
aduolaret / ut pestis hec omniumq; perniciēs propulsaretur. af-
fluxerant animosi iuuenes: vitiq; et in tanta multitudine / ut
omnes ferre q̄ maxima cepit ammiratio. ac ipsis demuz con-
gregatis letabundi exierant. certaminis illius cupidissimi. nec
quisq; eorum fuerat qui magis quietē pro sua expetiuit glo-
ria / q̄ p̄imum ad ordiri nepharios homines / eciamsi peri-
culum deberet: atq; adeo graue subire. Circundabant foueas
illas in quibus latitabant. facibusq; ingressi / omnes arripie-
bant. atq; vna specum spolijs plenuz inuenerunt. tot enī au-
reos tantum aurum atq; argentum vidiſſes tantam etiā gem-
marum multitudinem ut nullo posset sermonis officio expli-
cari. sed lamentabile quoddaz omnibus et triste Nam specus
alterum haud ab illo remotum quasi refertuz extitit hominuz
cadaveribus / occisorum ab interfectoribus illis quos per tam

longum tempus lucus ille tulit et item immense profunditatis
montis fodine. exceptis igitur corporibus illis / sepulture tra-
debantur / in eo templo quod tunc in nemore / et immanibus
quodammodo situm vastitatibus latrones vero qui numero ex-
titerint sex et viginti ad egram / et una cum ipsis spolia eorum
ducebantur. hec enim ciuitas tum principalior erat / in ea re-
gione preclatiorque reputata. sed capta primum in vincula con-
iecti deinde ut suspectis sit in maximis criminibus acerime tor-
si. sed quoniam eorum facinora / omnibus nota fuerunt: atque
manifesta. tamen propter interfectorum multitudinem. nec nu-
merus sciri nec nomina poterant. extremum erat cogitandum
quas penas hec daret sceleratorum turba. at eo nouissime ven-
tum ut nonnulli in arbitrium in conispergerent nonnulli: aliqui in
falkennaro: sic et in schlackenwerd et schonpach missi sunt ut
in illis locis e quibus homines strangulassent supplicia affice-
rentur. postremum vero id erat / nam vehiculo quodam im-
positi ducti sunt vicatim per vniuersam urbem. qui cum nudies-
sent / renellis quidem ignitis extracta eorum caro / oleo spar-
gebantur calidissimo. his enim: et alijs diuissimis afflicti car-
ciatibus deficere ceperunt: atque ex hominum vita migrare. mo-
turi demum rote applicati. ac deinde postulantibus res ipse: ac
quod clinodia in spolijs reperta signum dicentibus restituta sunt.
reliquum autem quod superat ecclesijs: pauperibusque distribu-
tum Et omnis hec silua nemusque nocuum eradicatum est: et
in locum habitabilem versum.)

